

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumatographia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput XXIV

urn:nbn:de:bsz:31-97032

CAPUT XXIV.
DE LUPO.

IN Sardinia, Creta, Olympo, non sunt lupi. In Scandia, si per congelatum mare ulterius processerint, luminibus orbantur, frigus in causa est. *Iornand.* In montibus Doffiniis albicant, gregatimque vagantur. Talpæ, mures &c. in cibo. *Olaus.* Collum communibus compressum est, circumspicere nequeunt totum nisi corporis truncum retorserint. *Alian.* Famelicus per noctem vento adverso, escæ, vel per medii miliaris spacium, percipit odorem. *Stumpfius.* Ex faturationis longa inedia, venter projectus, lingua tumida, os obstructum, compressa rabies, redit antiqua, ubi redierit forma. *Alian.* Pilos & ossa devorant, atque integra rursus alvo reddunt. *Stumpf.* Certaturi in magna armenta ventrem explent terra, caudas jungunt tranaturi flumina. Illo onere gravati non facile excutiantur: difficulter abripit fluctus unitos. *Alian.* Vbi electio datur, parcent semper homini. Pugnans etiam cum suis & artificiose. *Narravit mihi* (inquit *Albertus*) *quidam lupum se vidente, morsu comprehendisse lignum, triginta vel quadraginta librarum in sylva, & cum eo se assuescisse transilire grandem in eo loco arboris truncum: tandem cum satis peritus transilendi sibi videretur, se abscondisse, & adveniente propter satam illic avenam, porca sylvestri cum pluribus etate differens porcis, prorupisse, apprehensoque porco, qui ligno equalis videbatur, saltu retro truncum facto se recepisse, eumque devorasse.* Non comedent boves, ad præsepe caudam ejus si suspenderit. *Alber.* Rumpuntur equi, qui vestigia luporum sequuntur, sub equite; calcaneum si attigerint, sistuntur. *Gillius.* A lupis occisatum ovium pelles pediculos præcreant, sed caro eorum suavior est. *Arist.* Hoc *Plutarch.* spiritui ejus adscribit. Caro (verba ejus sunt) *ovis à Lupo adescæ, dulcior fieri videtur, quod lupus suo morsu carnem flaccidam teneramque*

reddat. Est enim spiritus lupi adeo igneus, ut ossa etiam durissima in ventriculo tabefaciat & liquet. Inclusum nihil attentare mali, exempla ostendunt. Ingressus quippe in Italia hyeme in cœnaculum villici aufugiente villica attonitus stetit illæsis liberis, & uni cum vulpe & muliere illapsus fovææ, intactum utrumque reliquit. Gesner.

CAPUT XXV. DE LACERTA.

Lacertam unam octo cubitorum, Romam iussu Cardinalis Vlyssiponenlis ex Æthiopia advectam, otis hiatu tanto, ut infantem caperet, scribit *Volaterranus*. Septem pedum longam, brachii humani instar crassam, vidit in Brasilia *Lerius c. 10. Hist.* In calvariam si percusseris & virga dissideris, neutra partium moritur, sed separatur, & gradiur primo, coit postea. *Alian.* Amicæ homini virides sunt, ut & obliquato capite contemplantur stantem & abeuntem sequantur. Salivam ejus lambunt, & puerorum urinam, *Erasmus in colloq. de Amicit.* Viva in vas fictile novum immissa, & cum vini sextariis tribus decocta ad cyathum unum, incredibiliter prodest phtysico, si ex eo mane jejunos biberit. *Marcell.* Septem in dimidia olei communis mensuræ suffocata, & insolata per triduum, ita illud afficiunt, ut guttam rosaceam faciei illuc emendet. *Gesn.* Lacertus aquaticus irritatus si exarscrit, elatus & quodammodo inflatus, rectis pedibus insistit, & terribili oris hiatu intuetur lædentem; manatque sensim lacteo & viroso sudore, usque dum totus fit candidus. *Agricola.* Orbatas in senecta visu, foramen parietis contra Orientem petit, & ad ortum Solis intendens illuminatur. *Isidor.* In Arabia circa Balsami plantas cubilla habent. Et quia liquor pro cibo illis esse creditur, si quem morsu appetierint plaga est, qualis è ferri vulnere, sed veneni expert. Vbi sua fuerit (inquit *Pausan. in Booticis*) legendo humori tempestivitas, veniunt

QU
venire in facum
negulis longi. Ea
vito magna est
quodam esse
tuum quod te
vor quifiam lacert
vno hyl encavari
tem, utroque eae
nape sperare sero
concluffet: & fit
nomen non explic
ni inesse dogate
dono signa impre
post ubi non fig
eculatum usq re

C
DE L

Lacertæ clari
penetrare
Sunt qui att
nem tantum
in majores de
& unguibus co
laniato capite c
inactis; minor
mi. *Æliate* san
sam acere cor
libet, translu
lore laccini, a
nem sedat,
Lugdani in *Pr*
cum corio exar
neremque potu
tarum intuber
comis; quarat
nam, *Collus* in